

орієнтації, емпатія та доброзичливість, гуманізм) проводили в експериментальній та контрольній групах за допомогою спеціально розробленої методології. Виділялись індивідуальні якості, що підвищували працездатність майбутніх фахівців у інклюзивному середовищі. *Результати* дослідження показали, що в процесі навчання студенти експериментальної групи підвищили рівень детермінованих позитивних індивідуальних якостей. *Доведено*, що отримані результати сприятимуть створенню ідеального профілю майбутнього спеціаліста з ексклюзивної освіти закладу середньої освіти; вони також будуть корисні для розробки освітньої програми та моделі компетентностей за спеціальністю вчитель початкових класів зі спеціалізацією «Фахівець з інклюзивної освіти».

ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ ДИСКУРС МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ(РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ)

*П. Ю. Саух, академік-секретар Відділення вищої освіти НАПН України,
доктор філософ. наук*

Здійснено пошук та історіософський аналіз джерел з теми дослідження і з'ясовано особливості освіти як предмету філософського аналізу. *Відслідковано* тісну взаємодію філософії й педагогіки в інтелектуальній історії людства. *Розмежовано* філософію освіти і прикмети освітньої філодокси. У дискурсі вирішення архіважливих проблем сучасної освіти доведено, що філософія в освіті є не лише однією із «іпостасей», а концептуальним ядром й креативною платформою освіти, на основі якої формується як нове бачення й розуміння людини, так і новий образ освіти. На основі філософського аналізу *окреслено* п'ять основних проблем освіти, які пов'язані з розбалансованістю навчально-виховного процесу та «вимиванням» гуманітарної складової як життєдайної платформи освітнього процесу.

Здійснено філософський аналіз радикальних змістовних трансформацій освіти в умовах глобалізації, які обумовлюють її новий світоглядний ідеал, що пов'язаний із культурно-національною ідентифікацією. *Доведено*, що втрата специфіки, особливостей національної освіти може мати надто непрогнозовані, а то й негативні наслідки. Копіювання чужих зразків і моделей не може дати очікуваних «райських плодів» без продуманого синтезу цивілізаційних і національно-культурних традицій.

Розкрито роль і значення філософії для освіти. *Показано*, що без філософського розуміння глобальних прогностичних функцій і технологічних можливостей освіти важко розраховувати на повноцінне обґрунтування стратегії й політики у цій сфері, на продуктивний творчий пошук ефективних підходів та методів організації багатопланової освітньої діяльності. *Встановлено*, що якщо педагогіка не має філософського осмислення власних цілей і завдань, вона набуває рецептурного характеру, стає обездушеним набором інструкцій, правил, вказівок. *Доведено*, що філософія виступає не лише концептуальним ядром, але й креативною платформою, на основі якої має формуватися як нове бачення й розуміння людини, так і новий образ освіти.

Проаналізовані основні характерні риси духовності в добу «товарної» концептуалізації освіти, окреслені основні причини сучасної духовної кризи. *Розкриті* можливі наслідки «духовно-соціальної пандемії» та шляхи її упередження й подолання засобами освіти. *Виявлено* основні об'єктивні і суб'єктивні причини прорахунків виховного процесу в контексті сучасної гуманітарної парадигми освіти. *Доведено*, що подолання кризи духовності вимагає усунення розбалансованості освітнього процесу, в якому навчання і виховання виступають як два паралельні світи. *Запропоновано* трирівневу модель горизонту духовного виховання, живильним джерелом якого має стати ідея так званого «нового гуманізму» в освіті.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ШКОЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ У 2000 РОКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

*С. М. Шевченко, кандидат пед. наук,
старший науковий співробітник*

Аргументовано, що з прийняттям у першому десятилітті незалежності України Декларації прав національностей України (1991), Законів України: «Про освіту» (1991, 2017), «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (1991, 2004), «Стандартних правилах забезпечення рівних можливостей для інвалідів» (ООН, 1993), «Про охорону дитинства» (2001), «Про реабілітацію інвалідів в Україні» (2001) було *закладено* нову законодавчу базу спеціальної освіти. Робота з дітьми з особливими потребами є одним із важливих і пріоритетних напрямів спеціальної педагогіки, в основі якої – правові чинники соціального захисту та підтримки цієї категорії дітей. Суспільство адаптує діючі стандарти до потреб дітей з особливими потребами. Основним документом в організації діяльності спеціальної школи для дітей з особливими потребами та їх соціального захисту в роки незалежності України було *уперше впроваджено* «Положення про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (школу, клас) України для дітей з вадами фізичного або розумового розвитку» (1993), яке було вдосконалене у 2000 р. і спрямоване на забезпечення розвитку дітей спеціальної школи.

Обґрунтовано, що 2010 р. згаданий документ набув подальшого розвитку у новому формулюванні: «Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах» наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. №1224 (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України від 29.12.2010 р. №1412/18707). Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту», розділу IV Національного плану дій на 2012 р. 16 серпня 2012 р. (№ 920) було затверджено наступне «Положення про навчально-реабілітаційний центр». *Доведено*, що метою діяльності його було реалізація права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними вадами розвитку, їх інтеграція в суспільство шляхом здійснення комплексних реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я, здобуття освіти відповідного рівня, розвиток та корекцію порушень. Також реабілітаційний процес включав медичну, фізичну, психолого-педагогічну, соціально-побутову